O călătorie în jurul pământului

de Adrian Drăgan

De sus, oraşul pare curat şi pare bun, iar lumea e tacută. Rotocoalele de fum pe care le azvîrlu leneş pe nări de la ultimul etaj se unduiesc lasciv în aerul înalt al nopţii, şi se lărgesc pînă ce nu le mai văd şi pot crede că s-au destrămat, cînd ele, poate, văd taine şi oameni şi lumi pe care eu, chiar de aici de sus, nu am să le văd vreodată. Şi atunci îmi trimit gîndul, asemenea unui cîine de vînătoare, pe urma fumului ce se risipeşte.

Şi pentru ca să nu te plictiseşti, te iau de mînă şi, trecînd printr-o crăpătură din perete, tragem o ocheadă în camera vecină: aici doarme sora mea, tînără şi inocentă în trezie, dar în somn Timpul parcă o ia înainte şi o auzim pe Natalia cum cîntă imnurile lui Ishtar, de care sunt sigur ca nu a auzit. E îmbujorată şi din cearceaful cu care s-a învelit a scăpat, un picior subţire ca o căprioară speriată. Deschidem podeaua şi iată-ne în sufrageria de la etajul trei, unde nonagenara doamnă Adelaida ţese goblinuri care reiterează amintiri de demult: o cofetărie unde a invitat-o el prima dată în oraţ, casa de la ţară a bunicilor, era un adevărat conac, ba chiar şi nunta ei de acum 70 de ani... Orologiul arhaic din spatele ei a stat de mult, imobilizat de praf sau de rugină - şi bătrîna nu l-a mai întors, poate pentru că detestă Timpul. Dar el curge în continuare, doar că pe tăcute.

Pe tăcute ne strecurăm mai departe, dincolo de pereţii unor camere goale, pline cu vechituri, ce a rămas din viaţa Adelaidei: un pian vienez, un coş pentru pisici, un aparat de fotografiat cu burduf care tînjeşte de ani buni după lumina care să-i patrunda ca o spadă sau ca un şuvoi de sînge, de viaţă, prin lentile... Şi iată-ne acasă la domnul T care doarme alături de doamna sa, iar ea îl priveşte în tăcere (linişte, vă rog, ea e trează), cu drag şi tristeţe, gîndind Doamne, ce mai fuge timpul, dar nu îl trezeşte pentru a-i dezvălui această revelaţie, el trebuie să se scoale devreme ca să ajungă la muncă, înainte nu se sinchisea de asta şi o iubea toată noaptea, apoi doar jumătate de noapte, acum au ajuns să se mulţumească doar cu seara, din cînd în cînd, cînd nu sunt meciuri sau filme western la televizor sau cînd el nu a băut mai mult de două beri. Şi în întuneric, doamna T parcă vede Timpul, aplecat peste soţul ei ca un succub şi înfruptîndu-se din vlaga lui, din zilele şi nopţile lui.

Cîte un şifonier mai vechi oftează, amintindu-si de alte nopţi de vară, poate de alte haine cu alte parfumuri, şi noi strecurîndu-ne cu grijă printre ele, ajungem în bucătăria lui M, care nu doarme nici acum, asudă în maieul său alb şi bea un şpriţ de vară rece, oftează din greu, de căldură sau de altceva şi stinge apăsat ţigară, pare abătut, se gandeşte că a mai trecut o zi şi el încă nu a primit răspuns, cît o să mai aştepte aşa, a depus actele pentru America de mai bine de trei luni, şi încă nimic... să-şi fi făcut speranţe absurde? Simte că Timpul nu mai are răbdare cu el, îi simte în ceafă respiraţia ameninţătoare de animal de pradă şi îi simte foamea. Apoi se vede călătorind pe întinderile mari ale continentului de dincolo de ocean pe care şi le închipuie ca în cărţile din copilărie, cu indieni şi pistolari, hălăduind prin metropole nesfîrşite, dînd lovitura într-o bună zi... Şi mai soarbe din paharul de sticlă groasă, oftînd de căldură sau cine ştie de ce, si oftatul se strecoară pe sub uşă, dar in apartamentul Mariei ajunge doar un suspin atît de stins că poate părea orice, şi oricum Maria nu îl poate auzi, din cauza gîfîielii aţîţate a bărbatului care se mişcă ritmic deasupra ei şi o încurajează cu vorbe care ne fac să roţim, aşa iubito, îţi place, o vrei mai adînc, o vrei şi pe la spate? Şi o întoarce cu spatele, şi Maria geme de plăcere şi nu mai are nici ea lacăt la gură, pe culmile plăcerii Timpul nu există, iar ea celebrează prin vorbe deşănţate trecătoarea-i izbîndă, iar vorbele ei răzbat ca o sirenă de locomotivă unde am ajuns noi acum, în aprtamentul de dedesubt, unde Andrei care are 14 ani ascultă concertul amoros de deasupra cu răsuflarea tăiată. Ar vrea el să fie sub Maria dar altfel, nu cu un etaj ci cu mai puţin, cu atît de puţin încît să fie mai degrabă în ea decît sub ea, dar mai trebuie sa aştepte pînă ce îşi va avea şi el Maria lui, Mariile lui, Timpul îl aşteaptă răbdător la cotitură, lîngă capcanele cu care seamănă orice drum, aşa că nu e cazul ca Andrei să îşi ţină respiraţia pînă atunci, şi ne împiedicăm intenţionat de scaunul pe care puştiul şi-a aruncat hainele mototolite, pentru ca el să tresară, surpins în flagrant asupra unui gînd ruşinos. Trage aer în piept şi pătura peste trupul crispat, dar să nu credeţi că doame, clipeşte în întuneric cu ochii aţintiţi în tavanul dincolo de care se află paradisul său cîntător. Dar noi nu ne vom întoarce acolo, mai bine ne strecurăm pe scări, scările reci de piatră, tocite şi lustruite de timp, de cîte au îndurat, paşi uşori şi botine fine, paşi apăsaţi şi ghete grele, paşi grăbiţi şi paşi tîrşîiţi şi mai ales paşii calmi, care nu se opresc niciodată, ai Timpului.

Atenţie pe scări, e atît de întuneric! Poftim - ne-am împiedicat şi, rostogolindu-ne ca gîndurile, am ajuns la demisol. Aici e răcoare şi miroase a vechi şi umed. Un bec spînzură de tavan, un bec bătrîn care arde fără încetare de ani şi ani, nimeni nu ţine minte să-l fi înşurubat acolo. Lumina sa e tot mai puţină, şi culoarul pare a fi nu al unei case bătrîneşti ci al unei temniţe. Dacă te sperii, ne strecurăm

pe sub uşă în chilia lui Petru, tînăr student, putem să ne tragem răsuflarea aici mai ales că Petru doarme adînc, pare-se, după mirosul din cameră, din cauza cîtorva sticle de vin pe care le-a băut cu băieţii în parc. Încă negociază cu Timpul, sau aşa crede, cel puţin, dar nu ştie că, aidoma vinului ce i-a curs pe gît astă seară, timpul curge, pe ascuns, în el, inexorabil şi neînduplecat. Petru însă nu are cum să îl simtă acum - e drept că, uneori, adulmecă ceva în aer, cînd aşteaptă la semafor sau în staţia de tramvai, ceva atît de abstract că ar putea fi numit sentiment sau gînd. Este tocmai Timpul. Dar pentru a-l repera în vreunul dintre travestiurile sale ingenioase îţi trebuie nas bun, de copoi experimentat.

Ca nişte copoi să urmărim mirosul care ne gîdilă nările, un miros de grădina în plină vară... duce spre fereastra camerei lui Petru, care este deschisă şi dă în aleea din curtea interioară. Uşori ca fumul ne strecurăm pe ea şi iată-ne într-o mică grădina pătrată, sălbatică şi bătrînă, pe a cărei singură bancă doarme ghemuită Simina. Simina are şase ani - dar nu are, în schimb, casă. Tata, mama - nu acestea sunt primele cuvinte pe care le-a învăţat, pentru că niciodată nu a avut pe cine să numească cu ele. Simina ştie de pîine, bani, dă şi mie, va rog... Un pumn de cuvinte, un pumn micuţ ca pumnul unei fetiţe de şase ani. În schimb ştie pe de rost cele şapte plansuri ale Sfîntului Efrem Sirul, pe care le-a învăţat iarna trecută de la un călugăr, coleg de cerşetorie la Piaţa Victoriei, şi asta pe lîngă canonul clasic – Tatăl Nostru, Crezul, Apărătoare Doamnă şi catolica Ave Maria si încă cîteva rugăciuni. Simina recită canonul ei zi de zi de ai zice că are rîvnă mai multă ca un prea cuvios din pustiu. Sunt aproape singurele cuvinte pe care le rostşte – şi le rosteşte, fără încetare, asemenea sfîntului care s-a rugat 1000 de nopţi fără să se oprească. Oare pentru cine se roagă însă Simina? Teamă îmi e că nici îngerul ei şi nici chiar Bunul Dumnezeu nu ştiu – şi totuşi, poate pentru rugăciunile ei rătăcite prin metrou, Dumnezeu ţine oraşul...

De aici, din curte, oraşul se simte ca un animal mare care răsuflă in noapte. Luna pare un ghem din care un fir atîrnă spre pămînt, şi mîngîie obrazul copilei care doarme. Ne prindem pe el şi ne căţărăm asemenea unor păianjeni... şi iată-ne ajunşi din nou la ultimul etaj, unde eu stau pe balcon şi nu mai fumez, ţigara şi-a isprăvit scurta-i viaţă, şi nici rotocoalele de fum nu le mai văd, pot crede că s-au pierdut cînd ele pot fi deja nişte inele dar nu ale lui Saturn ci ale Pămîntului.

respiro©2000 All rights reserved